

Behandeling van ernstig astma

Astma is een chronische luchtwegziekte die verschillende oorzaken kan hebben. Voor meer informatie hierover verwijs ik naar de folder: *'wat is astma?'*. Het grootste deel van de mensen (80-90%) heeft mild astma wat goed behandeld kan worden met (zo nodig) inhalatiemedicatie. Als er toch klachten blijven bestaan van het astma dan zal worden gekeken naar factoren die de astma verergeren of de klachten onderhouden. Indien dit allemaal voldoende uitgezocht (astma-assessment) en behandeld is, maar u blijft klachten of astma aanvallen houden, kan de diagnose ernstig astma gesteld worden. Hierover kunt u meer lezen in de folder: *'ernstig astma'*.

Hier zullen we het hebben over de behandeling van ernstig astma. De behandel mogelijkheden zijn afhankelijk van het fenotype astma:

- Voor alle fenotypes is het belangrijk om de inhalatiemedicatie goed en trouw te gebruiken.
- Daarnaast moeten de verergerende factoren (zoals KNO-klachten of allergieën) goed behandeld blijven.
- Vermijden en verminderen van prikkels
- Stoppen met roken
- Zorgen voor een goede conditie

Medicatie

- Prednison: is een ontstekingsremmer in tabletten (en soms injecties) die de astma ontsteking van de luchtwegen remt. Het wordt vaak gegeven tijdens longaanvallen, maar sommige mensen hebben altijd een (lage) dosis nodig. Dit kan zorgen voor veel bijwerkingen als bv botontkalking, gewichtstoename, dunne huid en suikerziekte. Daarom is er de laatste jaren veel onderzoek gedaan naar alternatieve behandelingen. Een nieuwe ontwikkeling is om astma te behandelen met biologische medicijnen, zogeheten biologicals.

Specifieke nieuwe behandelingen zijn verschillende biologicals:

- Omalizumab (Xolair^R): is een onderhuidse injectie die elke 2 tot 4 weken gegeven wordt afhankelijk van gewicht en totaal IgE (bloedwaarde). Het bindt vrij IgE in het bloed. Dit is een

eiwit dat zorgt voor de allergische ontstekingsreactie van de luchtwegen. Dit middel werkt ook voor neuspoliepen

Voor welke fenotype astma: allergisch astma

- Mepolizumab (Nucala^R): is een onderhuidse injectie die elke 4 weken wordt gegeven. Het bindt aan vrij IL-5 in het bloed. IL-5 is een eiwit wat de eosinofiele ontstekingscel (bepaald type witte bloedcel) activeert. Deze eosinofielen veroorzaken de ontsteking in de luchtwegen bij astma en bij neuspoliepen.

Voor welk fenotype astma: eosinofiel astma

- Reslizumab (Cinqaero^R): werkt hetzelfde als mepolizumab. Dit is een infuus wat elke 4 weken wordt gegeven. De dosering is afhankelijk van het gewicht.

Voor welk fenotype astma: eosinofiel astma.

- Benralizumab (Fasenra^R): is een onderhuidse injectie die de eerste 2 keer om de 4 weken en daarna iedere 8 weken wordt gegeven. Het bindt aan een aangrijpingspunt op de eosinofiele ontstekingscel in het bloed, waardoor het eiwit IL-5 niet meer kan binden. Hierdoor gaat de eosinofiel ten gronde (dood?).

Voor welk fenotype astma: eosinofiel astma.

- Dupilumab (Dupixent^R): is een onderhuidse injectie die elke 2 weken wordt gegeven. Het bindt aan het aangrijpingspunt voor IL-4 en IL-13 op verschillende ontstekingscellen. IL-4 en IL-13 zijn eiwitten die een rol spelen in de luchtwegontsteking bij astma. Doordat dupilumab op het aangrijpingspunt gaat zitten kunnen de cellen niet meer geactiveerd raken en wordt de ontstekingsreactie verminderd. Dit middel werkt ook goed voor eczeem en neuspoliepen.

Voor welk fenotype astma: zowel allergisch als eosinofiel astma.

- Tezepelumab (Tezpire^R): is een onderhuidse injectie die elke 4 weken wordt gegeven. Het bindt aan het aangrijpingspunt waar TSLP, een ontstekingseiwit, bindt aan verschillende ontstekingscellen waardoor de ontsteking in de luchtwegwand wordt geremd. Of dit middel ook voor neuspoliepen zal gaan werken is nog niet bekend.

Voor welk fenotype astma: zowel allergisch, eosinofiel als niet allergisch en niet eosinofiel astma.

Voor alle bovenstaande middelen geldt dat deze de eerste maanden in het ziekenhuis door de longverpleegkundige gegeven zullen worden.

Na 4 tot 6 maanden wordt gekeken of de behandeling effectief is. Als dat zo is, wordt er door gegaan met de behandeling. Is het niet effectief dan wordt de behandeling gestopt en wordt er gekeken of een van de andere medicijnen effectief kan zijn. Soms is het niet helemaal duidelijk of er goed effect is en wordt een paar maanden later nogmaals gekeken of de behandeling effectief is. Als de behandeling effectief is wordt het prikken van deze injectie zelf aangeleerd zodat de behandeling thuis kan worden voortgezet. Het aanleren van de behandeling gebeurt door de longverpleegkundige. De medicatie zal wel iedere 3 maanden moeten worden opgehaald in het ziekenhuis. De longverpleegkundige zorgt dat er een recept bij de poliklinische apotheek van locatie AMC is, vanaf september 2024 zal dit locatie VUMC worden.

Andere behandelingen:

- Bronchiale thermoplastiek: hierbij wordt door middel van een kijkonderzoek op verschillende plekken de luchtwegwand kortdurend verwarmd. Hierdoor worden de gladde spiercellen die om de luchtwegen heen zitten dunner en trekken ze minder samen. Bij sommige

astmapatiënten is het zo dat de astmaklachten met name komen door verhoogde prikkelbaarheid van de gladde spiercellen om de luchtwegen, waardoor ze samentrekken en de luchtweg nauwer wordt.

De procedure duurt 20-40 minuten en wordt in 3 keer uitgevoerd, waarbij er elke keer een ander deel van de long behandeld wordt.

Voor welk type astma: geen specifiek type, maar er is een zeer strenge selectie en alleen patiënten met ernstig astma die niet reageren op andere type behandelingen of er niet voor in aanmerking komen, kunnen de behandeling krijgen.

- **Klinische Longrevalidatie:** er zijn meerdere centra die klinische longrevalidatie specifiek voor astmapatiënten aanbieden: Dit zijn centra voor Complex chronische longaandoeningen, daarnaast is de mogelijkheid voor klinische longrevalidatie het Nederlands astmacentrum in Davos (Zwitserland). Tijdens het revalidatietraject wordt naast fysieke training ook gekeken naar wat astma met uw lichaam doet en hoe u daar beter mee om kunt gaan.

Bronnen:

[Startpagina - Ernstig astma - Richtlijn - Richtlijndatabase](#)